

the media. With the study, the monograph's author addresses the issue of (not) dealing with particles in the Slovenian linguistics and emphasizes its importance.

The study of similarities and differences in occurrence of standard or non-standard use of language, *according to the gender of speakers* is extremely interesting, and is also reflected in the language of the media. Women proved to be more cautious, polite, attentive and accurate in expressing themselves; but a traditionally higher tolerance towards men can certainly be seen among the public. Among non-professional speakers, there are very few differences between women and men, but switching between social genres and Standard Slovene is present; professional speakers, however purposely avoid using the Standard Slovene, to have a wider appeal towards the target audience.

The monograph *MED KNJIŽNIM IN NEKNJIŽNIM NA RADIJSKIH VALOVIH V MARIBORU (Between Standard and Non-Standard on Maribor Radio Stations)* presents an important contribution to the field of research of social varieties of Slovenian language and the function that the Slovenian language has in the media. With her extremely accurate analysis of materials and breakthrough findings, the author systematically compares the Standard language with its everyday use in the media. Furthermore, the monograph is a welcome contribution to the linguistic research of dialect and media as well as to the research in general linguistics in the geographically delimited area. The monograph also provides a direct insight in changing linguistic norms among other geographical areas of the Slovenian linguistic area, following the example of this study. Such research would allow an easier insight into the actual state of use of the spoken language and into the level of awareness of the spoken language culture.

Received: 2014 -12 -17

Assist. Prof. Dr. Melita Zemljak Jontes,
University of Maribor, Faculty of Arts

Drago Martinović: MEDIJI I PROMOCIJA PARTICIPACIJE GRAĐANA U LOKALNOJ SAMOUPRAVI, Logotip d.o.o, Široki Brijeg (BiH), 2014., 232 str.

Knjiga „Mediji i promocija participacije građana u lokalnoj samoupravi je po svom sadržaju komunikološko-politološka multidisciplinarna studija. Za tisak je pripremljena nakon dorade doktorske disertacije odbranjene na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Knjiga je strukturirana tako da sadrži dvije cjeline. U prvoj cjelini autor dr. sc. Drago Martinović izvodi teorijsku elaboraciju lokalne samouprave kao političkog prava građana da odlučuju o javnim poslovima u svojoj lokalnoj zajednici. Pri tome autor zasniva određenje lokalne samouprave na općoj teorijskoj ravni i prema Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi. Autor u teorijskom zasnivanju predmeta istraživanja razmatra ustavni i zakonsko-pravni okvir za sudjelovanje građana u procesu donošenja odluka u jedinici lokalne samouprave. Lokalna samouprava se javlja kao temelj svakog demokratskog društvenog sistema. Pravo građana da odlučuju o interesima i potrebama u svojoj lokalnoj zajednici utemeljeno je u Evropskoj povelji o lokalnoj samoupravi i Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima. Autor dr. sc. Drago Martinović izvodi analizu odredbi o pravu građana da sudjeluju u odlučivanju u entitetskim i kantonalnim ustavnim zakonima. Predmet analize je i Zakon o slobodi pristupa informacijama, statuti općina i gradova, strategije komuniciranja s javnostima i strategije partnerstava lokalne samouprave građana. Poseban segment teorijskog zasnivanja istraživačke studije odnosi se na participativnu demokraciju, političku kulturu i sudjelovanje građana u odlučivanju u tijelima jedinice lokalne samouprave. Vrlo je značajno da autor uspostavlja korelaciju između uloge medija u razvoju participativne demokratije i stupnja učešća građana u oblikovanju javnih politika u njihovim mjesnim zajednicama, općinama i gradovima. Još u XIX. stoljeću Džon Stjuart Mil, kao filozofsko-teorijski osnivač ideje i institucije predstavničke demokracije uviđa

važnost građanske participacije u odlučivanju u javnim poslovima. Mogućnost stvarnog učešća, zapravo participacije građana u odlučivanju o javnim poslovima Džon Stjuart Mil vidi u lokalnoj samoupravi i upravi. Mil ide toliko smjelo da građane vidi kao nosioce mašte za ideje ekonomskog i socijalnog razvoja njihove lokalne zajednice. Razumljivo interes za što bolju kvalitetu življenja u lokalnoj zajednici pripada samim građanima. Oni u okviru izbornog procesa participiraju u izboru općinskih vijeća i općinskog načelnika kao nosioca izvršne funkcije u vršenju lokalne vlasti. U odnosima socijalne komunikacije u lokalnim zajednicama građani se identifikuju sa onim nosiocima lokalne vlasti koji imaju moralni integritet i građansku vrlinu da se bore za opće dobro, a to znači za zajedničke potrebe građana u svakodnevnom življenju u lokalnoj zajednici. Na ovoj teorijskoj osnovi Džon Stjuart Mil zagovara princip: obaviještenog i aktivnog građanstva. U ovoj Milovoj teorijskoj postavci sadržana su dva aspekta: obaviješteno, što znači, informirano građanstvo i aktivno građanstvo što predstavlja najšire učešće, zapravo, participaciju o odlučivanju o javnim poslovima u lokalnoj zajednici. Dr. sc. Drago Martinović pokazuje svoju istraživačku inventivnost time što izvodi empirijsko istraživanje na relevantnom uzorku u opštinama i gradovima Bosne i Hercegovine. Valjano izvedena sinteza empirijske spoznaje daje knjizi znanstvenu relevantnost i društvenu aktuelnost. Sinteza empirijskih činjenica prikupljenih u istraživanju i njihova interpretacija čini drugu cjelinu knjige. Ova cjelina koja obuhvata empirijsku spoznaju ima višestruki značaj za mjerenje stupnja participacije građana u upravljanju javnim poslovima unutar tijela lokalne samouprave u općinama i gradovima Bosne i Hercegovine. Istraživanjem su, unutar odabranog uzorka, obuhvaćene ove jedinice lokalne samouprave: Bihać, Goražde, Livno, Orašje, Široki Brijeg, Travnik, Tuzla, Zenica, Mostar, Sarajevo, Bijeljina, Prijedor i Bnaja Luka. Uzorkom je obuhvaćeno 650 građana odabranih metodom slučajnog stratificiranog uzorka i to iz 20% mjesnih zajednica u općinama i gradovima koji su istraživani. Istraživanje o informiranosti građana i

njihovim stavovima provedeno je anketom. Anketiran je i po jedan službenik za odnose s javnostima iz 13 jedinica lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini. Vremenski, istraživanje je provedeno od prosinca 2012. godine do ožujka 2013. godine. Istraživanje je bilo fokusirano na spoznaju stupnja i opsega informiranosti građana i pozivima putem medija za njihovo učešće u procesu donošenja odluka unutar tijela lokalne samouprave. Anketni upitnik je bio u formi zatvorenih pitanja. Prva važna odrednica spoznaje u provedenom istraživanju odnosi se na obaviještenost građana o oblicima sudjelovanja u procesu odlučivanja u mjesnim zajednicama, općinama i gradovima. U istraživanju se potvrdilo da je u prosjeku preko 60% građana upoznato sa oblicima sudjelovanja u procesu odlučivanja u jedinici lokalne samouprave. Oblici odlučivanja su: mjesni zbor građana; građanska inicijativa; referendum građana; prijedlozi putem nevladinih organizacija; participacija u izborima za općinsko vijeće i općinskog načelnika. Najveće poznavanje oblika sudjelovanja građani su imali za mjesni zbor građana i javnu raspravu o programskim aktima koje donosi općinsko vijeće: budžet, planovi ekonomskog razvoja i regulacioni planovi. Za mjesni zbor građana i javnu raspravu poznavanje je potvrdilo oko 80% građana. Građani se o mogućnosti odlučivanja najučestalije informiraju putem lokalne televizije, zatim putem web portala i službenih web stranica općina i gradova. U stalnom porastu je i broj korisnika interneta. Uz šire korištenje medija stvara se mogućnost novog modela komuniciranja građana i tijela lokalne samouprave i uprave. Ovdje dolazimo do važnog momenta naspram postavke Džona Stjuarta Mila da obaviješteno građanstvo ima osnovu i pretpostavke da bude i aktivno građanstvo. Ponajprije u odlučivanju o zajedničkim potrebama u lokalnoj zajednici. Empirijski uvid u stupanj participacije građana o odlučivanju o javnim poslovima u lokalnoj zajednici pokazao je da samo 12% građana sudjeluje u odlučivanju na mjesnom zboru građana. Radi se o niskom stupnju učešća građana u neposrednim oblicima odlučivanja. U pogledu uloge medija u poticanju učešća građana u neposrednom

odlučivanju, dr. sc. Drago Martinović dolazi do uvida da ne postoji obostrana komunikacija između medija, lokalnih vlasti i građana. Provedeno istraživanje je potvrdilo spoznaju da lokalne radio stanice ispunjavaju svoju informativno servisnu funkciju. Istovremeno, istraživanje je pokazalo da radio stanice nisu dovoljno interaktivne kako bi se postiglo povećano učešće građana u kreiranju javnih politika. Vrlo je malo redovnih kontakt emisija o lokalnim temama u kojima bi, na jednoj strani, bili građani i mediji, a na drugoj nosioci javnih uloga: vijećnici i općinski načelnik. Uzeta u cjelini knjiga pod naslovom „Mediji i promocija participacije građana u lokalnoj samoupravi“ predstavlja zaokruženu komunikološko-politološku znanstvenu studiju. U knjizi je izložena teorijska osnova lokalne samouprave i uloga novih medija i stvaranju uslova i pretpostavki za participaciju građana u odlučivanju o javnim poslovima u jedinicama lokalne samouprave u Bosni i Hercegovini. Izvedena sinteza empirijskog istraživanja omogućila je relevantnu znanstvenu spoznaju o dostignutom stupnju participacije građana u

oblikovanju javnih politika na razini jedinica lokalne samouprave. Knjiga će biti od koristi za dalja istraživanja uloge medija i posebno novih medija u stvaranju pretpostavki za aktivno građanstvo u upravljanju javnim poslovima u lokalnim zajednicama. Knjiga će imati svoje mjesto u edukaciji studenata komunikologije i politologije, kao i djelatnika na poslovima odnosa s javnostima u općinama i gradovima. *Knjiga 'Mediji i promocija participacije građana u lokalnoj samoupravi' autora dr. sc. Drage Martinovića napisana je na 232 stranice, uz predgovor ima osam poglavlja, te literaturu i popis grafikona, tablica i fotografija. U pregledu korištene literature i drugih izvora navedena je 61 knjiga, 84 članka, rasprave, priopćenja sa savjetovanja, priručnika i brošure, 88 referenci razvrstanih u ostale izvore i preko dvije stotine Internet adresa.*

Primljeno: 2014 - 08 - 01

Prof. dr. sc. Mirko Pejanović

Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Sarajevu, Sarajevo, BiH